

KUINKA TUKEA PIENEN LAPSEN KIELELLISTÄ KEHITYSTÄ

Tietoa ja tukea 0-4-vuotiaiden
lasten vanhemmille

Niilo Mäki
INSTITUUTTI

ESIKIELELLISET TAIDOT KOTONA

- Perusturvallisuus on pohjana myös kielen kehitykselle
- Vauva jäljittelee hyvin pienenä jo kasvonilmeitä ja ääntelyä
- Muista! Lapsesi ymmärtää enemmän kuin osaa tuottaa

ASIOITA, JOIHIN VOI KIINNITTÄÄ HUOMIOTA

- Puhu vauvallesi, osoittele esineitä, toistele sanoja, keskustele vauvan kanssa
- Vahvista ääntelyä vastaamalla siihen
- Ole mukana leikeissä, anna asioille nimiä ja rikastuta leikkiä
- Loruttele, laulele, toista perushoitoon liittyviä sanoja

PUHEEN KEHITYS

- Lapsi alkaa jokellella ennen 11 kuukauden ikää. Jos ei, juttele hänelle entistä enemmän.
- Lapset alkavat puhua eri aikoina, jotkut n. 1-vuotiaina, toiset vasta 3-vuotiaina.

TARINAN KERTOMINEN

- Kun lapsi alkaa kertoa tarinoita, lähde mukaan! Kysy miksi, mitä, kuka? Hassutelkaa yhdessä.
- Kerrontataidot ovat yhteydessä lukutaitoon ja sosiaalisiin suhteisiin
- Kerrontataitoja vahvistaa yhdessä lukeminen.

KIRJOJA JO IHAN PIENILLE

- Lue yhdessä lapsesi kanssa:
 - hän jaksaa keskittyä kauemmin lukemaan
 - hänelle karttuu laaja sanavarasto
 - hän pystyy seuraamaan kirjaa paremmin
 - hänen kiinnostus lukemiseen pysyy yllä!
- Muista kirjaston valikoima
 - Kirjoja eri kielillä kirjoja saa Monikielisen kirjaston kautta valtakunnallisesti. Kysy paikallisesta kirjastostasi neuvoa

MONIKIELINEN KIRJASTO

Monikielinen kirjasto – valtakunnallinen palvelu

- Materiaalia noin 80 kielellä
- Kirjoja, e-kirjoja, elokuvia, musiikkia ja lehtiä (voi tilata oman kirjaston kautta tai kaukolaina@hel.fi)
- **Satudiplomi:** kirjoja omalla äidinkielellä, joita voi lukea lasten kanssa

monikielinen.kirjasto@hel.fi

Puh: 09-310 85 402 tai 09-310 85 460

<http://www.kirjastot.fi/fi/monikielinen-kirjasto>

NEUVOLA KIELEN KEHITYKSEN TUKENA

- Neuvolassa kysytään jokelteleeko vauvasi (n. 6-7 kk)
- Ja kuinka paljon lapsesi käyttää sanoja (n. 12-18 kk)
- Nimeä yksinkertaisia asioita (n. 18 kk)
- Motoristen taitojen kartoitus
- Pyydä vinkkejä neuvolastasi!

KOKEILE KOTONA: SADUTUS

1. Pyydä lasta kertomaan tarina ja kerro, että kirjoitat sen ylös ja lopuksi lapsi voi muuttaa tarinaa halutessaan
2. Kirjoita lapsen puhe ylös sanasta sanaan.
3. Lopuksi lue tarina lapselle. Kysy, haluaako lapsi muuttaa jotain tarinassa.
4. Nauttikaa sadusta 😊 Aikuinen ei muuta satua, vaan se on lapsen oma teos!

MONIKIELISYYS LAPSUUDESSA

- Puhu etenkin pienelle lapselle johdonmukaisesti omaa äidinkieltäsi
- Jos lapsi vaihtaa kieliympäristöä n. 3-8 vuotiaana, usein seuraa pieni puhumattomuuden jakso – ei huolta!
- Lapsi toistaa sanoja, harjoittelee niitä hiljaa, sitten alkaa käyttää sanoja muiden kanssa
- Pienillä lapsilla on erittäin hyvä kyky oppia kieliä samanaikaisesti
- Esikouluiässä ja koulun alkaessa sanasto voi olla hieman suppeampi kuin yksikielisten, mutta ero tasoittuu

ESIOPETUS

- Esiopetuksessa keskitytään suomen kieleen, jotta koulussa olisi helpompaa opiskella suomen kielellä.
- Tärkeää on kuitenkin kokemus, että kotona puhuttu kieli / puhutut kielet ovat arvokkaita ja tärkeitä
- Esiopetus sisältää kielileikkejä, loruja, toimintaa, sanavaraston laajentaminen
- Esiopetuksessa ei opetella lukemaan, vaan tutustutaan kirjaimiin ja äänteisiin